

Lekcja nr 16, część 2

KURS NIEMIECKIEGO DLA OPIEKUNÓW - POZIOM PODSTAWOWY

Adventszeit und Weihnachten – Adwent i święta Bożego Narodzenia

DIALOG 1

• Frau Dukat, bald kommt Weihnachten, wir sollten schon einen Kuchen backen.

[Frau Dukat, bald komt Wajnachten, wija zolten szon ajnen Kuchen baken.]

Pani Dukat, wkrótce będą święta Bożego Narodzenia, powinniśmy upiec już jakieś ciasto.

• Welchen Kuchen möchten Sie backen?

[Welsien Kuchen myšten Zi baken?]

Jakie ciasto chciałaby pani upiec?

• Backen wir vielleicht einen Christstollen und einen Lebkuchen. Meine Enkelinnen lieben sie.

[Baken wija filajst ajnen Kriststolen und ajnen Lebkuchen. Majne Enkelinen liben zi.]

Upieczmy może strucle z bakaliami i piernik. Moje wnuczki je kochają.

• In Ordnung!

[In Ordnung!]

W porządku!

• Frau Dukat, was bäckt man in Polen zu Weihnachten?

[Frau Dukat, was bekt man in Polen cu Wajnachten?]

Pani Dukat, co pieczę się w Polsce na święta Bożego Narodzenia?

• Bei uns bäckt man auch einen Lebkuchen, aber ohne Mohnkuchen kann ich mir Weihnachten nicht vorstellen.

[Baj uns bekt man ałch ajnen Lebkuchen, aba one Monkuchen kan is mija Wajnachten ništ forsztelen.]

U nas piecze się też piernik, ale bez makowca nie mogę sobie wyobrazić świąt Bożego Narodzenia.

• Wirklich? Das ist interessant.

[Wirkliś? Das yst interesant.]

Naprawdę? To jest interesujące.

• Ja klar, und was essen Sie am Heiligabend zum Abendmahl?

[Ja kła, und was esen Zi am Hajliśabend cum Abendmal?]

Tak jasne, a co je Pani na kolację w wigilię?

- Wir bereiten ein schnelles Essen zu. Das ist ein Kartoffelsalat mit Würsten. Manchmal essen wir auch einen Karpfen.

[Wija berajten ajn szneles Esen cu. Das yst ajn Kartoffelzalal myt Wyrsten. Manśmal esen wija ałch einen Karpfen.]

Przygotowujemy szybkie jedzenie. Jest to sałatka ziemniaczana z kiełbaskami. Czasami jemy także karpia.

- Bei uns ist es anders. Wir servieren zum Abendmahl zwölf Gerichte. Das ist eine Tradition bei uns.

[Baj uns yst es anders. Wija serwiren cum Abendmal cwylf Gerište. Das yst ajne Tradicjon baj uns.]

U nas jest inaczej. Serwujemy na kolację dwanaście potraw. Jest to u nas tradycja.

- So viel? Was kochen Sie zum feierlichen Abendmahl?

[Zo fil? Was kochen Zi cum fajerlisien Abendmal?]

Aż tyle? Co gotuje pani na świąteczną kolację?

- Unter anderem eine Rote-Bete-Suppe, Piroggen mit Sauerkraut und Pilzen, dazu brate ich einen Karpfen.

[Unta anderem ajne Rote-Bete-Zupe, Pirogen myt Sałakrałt und Pilcen, dacu brate is ajnen Karpfen.]

Między innymi barszcz czerwony, pierogi z kapustą i grzybami, do tego piekę karpia.

- Und was trinkt ihr dazu?

[Und was trinkt ija dacu?]

A co do tego pijecie?

- Ein Getränk aus Trockenobst. Aber vor dem Abendmahl teilen wir zuerst miteinander die Oblate.

[Ajn Getrenk ałs Trokenobst. Aba for dem Abendmal tajlen wija cuerst mytajnanda di Oblate.]

Kompot z suszonych owoców. Ale przed kolacją dzielimy się najpierw opłatkiem.

- Schön. In Deutschland machen wir das nicht.

[Szyn. In Dojczland machen wija das ništ.]

Ładnie. W Niemczech tego nie robimy.

DIALOG 2

- Frau Neumann, welche Weihnachtsbräuche gibt es in Deutschland?

[Frał Nojman, welsie Wajnachtsbrojsie gybt es in Dojczland?]

Pani Neumann, jakie są zwyczaje bożonarodzeniowe w Niemczech?

- Vor Weihnachten besuchen wir Weihnachtsmärkte und kaufen Weihnachtsschmuck und Keramik. In jedem Haus muss man auch einen Adventskranz mit vier Kerzen haben.

[For Wajnachten bezuchen wija Wajnachtsmerkte und kałfen Wajnachtsszmuk und Keramik. In jedem Hałs mus man ałch ajnen Adwentskranc myt fija Kercen haben.]

Przed świętami chodzimy na jarmarki bożonarodzeniowe i kupujemy ozdoby świąteczne oraz ceramikę. W każdym domu musi być wieniec adwentowy z czterema świecami.

- Und wie feiern Sie den Heiligabend?

[Und wi fajern Zi den Hajliśabend?]

A jak świętuje pani wigilię?

- Zuerst schmücken wir mit meinen Enkelinnen den Tannenbaum und stellen die Krippe auf.

[Cuerst szmyken wija myt majnen Enkelinen den Tanenbaum und sztelen di Kripe ałf.]

Najpierw ubieramy z wnuczkami choinkę i ustawiamy szopkę.

- Wir schmücken auch den Weihnachtsbaum. Gehen Sie auch nach dem Abendmahl zur Christmette?

[Wija szmyken ałch den Wajnantsbaum. Gehen Zi ałch nach dem Abendmal cuła Kristmete?]

My też ubieramy choinkę. Idzie pani też po kolacji na pasterkę?

- Wir gehen nicht zur Christmette wie in Polen.

[Wija gejen niśt cuła Kristmete wi in Polen.]

Nie chodzimy na pasterkę, tak jak w Polsce.

- Das ist eine schöne Tradition. Jedes Jahr gehen wir um Mitternacht zur Kirche.

[Das yst ajne szyne Tradicjon. Jedes Jaa gejen wija um Mitnacht cuła Kirsie.]

To jest piękna tradycja. Każdego roku idziemy o północy do kościoła.

DIALOG 3

- Frau Dukat, gibt es in Polen andere Weihnachtsbräuche?

[Frau Dukat, gybt es in Polen andere Wajnantsbrojsie?]

Pani Dukat, czy są w Polsce inne zwyczaje bożonarodzeniowe?

- Natürlich! Am Heiligabend legen wir Heu unter die Tischdecke. Wir lassen auch einen freien Platz am Tisch für einen unerwarteten Gast.

[Natyrlis. Am Hajliśabend legen wija Hoj unta di Tyszdeke. Wija lasen ałch ajnen frajen Plac am Tysz fyr ajnen unerwarteten Gast.]

Oczywiście! W wigilię kładziemy sianko pod obrus. Zostawiamy też wolne miejsce przy stole dla nieoczekiwanego gościa.

- Diese Tradition gefällt mir sehr.

[Dize Tradicjon gefelt mija zea.]

Ta tradycja bardzo mi się podoba.

- Der Heiligabend ist ein großes Fest in Polen. Wir feiern im Kreis der Familie, lesen einen Abschnitt aus der Bibel vor und singen Weihnachtslieder.

[Der Hajliśabend yst ajn groses Fest in Polen. Wija fajern im Krajs der Familje, lejzen ajnen Absznyt ałs der Bibel for und zingen Wajnantslida.]

Wigilia to wielkie święto w Polsce. Świętujemy w gronie rodziny, odcytujemy fragment biblii i śpiewamy kolędy.

- In meiner Familie singen wir auch verschiedene Weihnachtslieder. Zu Weihnachten gehen wir dazu zum Gottesdienst und später besuchen Verwandte und Freunde.

[In majna Familje zingen wija ałch ferszidene Wajnachtslida. Cu Wajachten gejen wija dacu cum Gotesdinst und szpejta bezuchen Ferwandte und Frojnde.]

W mojej rodzinie też śpiewamy różne kolędy. W święta Bożego Narodzenia idziemy oprócz tego na mszę, a potem odwiedzamy krewnych i przyjaciół.

- Frau Neumann, was isst man am ersten und zweiten Weihnachtstag in Deutschland?

[Frañ Nojman, was ist man am ersten und cwajten Wajnachtstag in Dojczland?]

Pani Neumann, co je się w Niemczech w pierwszy i drugi dzień świąt?

- Gänsebraten mit Rotkohl und Kartoffelklößen.

[Genzebraten myt Rotkol und Kartoffelklyzen.]

Pieczeń z gęsi z czerwoną kapustą i knedlami.

Czy wiesz, że?

Adwent i święta Bożego Narodzenia w Niemczech

Adwent

U naszych zachodnich sąsiadów przygotowania do świąt Bożego Narodzenia zaczynają się w Adwencie. W tym czasie dekorują oni swoje domy ozdobami świątecznymi i lampkami. To również czas świątecznych wypieków. Niemcy uwielbiają pierniki i struclę z bakaliami. Elementem niezbędnym w Adwencie jest wieniec adwentowy (**Adventskranz**), o którym była mowa w naszej czwartej lekcji. Jest to wieniec z gałązek jodłowych przyozdobiony czterema czerwonymi świecami. Dla dzieci okres Adwentu kojarzy się natomiast z kalendarzem adwentowym (**Adventskalender**). Każdy kalendarz ma 24 okienka, a w każdym z nich znajdują się czekoladka bądź inna niespodzianka. Wieniec i kalendarz adwentowy dotarły również do Polski. Szczególną tradycją w Niemczech jest udanie się w Adwencie na jarmark bożonarodzeniowy (**Weihnachtsmarkt**). Jarmarki cieszą się dużym zainteresowaniem nie tylko wśród naszych zachodnich sąsiadów, ale także wśród turystów. Można kupić tam ozdoby bożonarodzeniowe i ceramikę, spróbować niemieckiej kuchni, posłuchać muzyki, jak również napić się grzanego wina z pomarańczą (**Glühwein**). Jarmarki bożonarodzeniowe wprowadzają doskonale w nastrój świąt Bożego Narodzenia.

Wigilia (**Heiligabend**)

Wigilia w Niemczech przybiera mniej wystawną postać niż w Polsce. Nie serwuje się na niej dwunastu potraw, jak ma to miejsce w Polsce, a przyrządzone potrawy są proste. Je się przeważnie sałatkę ziemniaczaną, pieczone kielbaski, czy potrawy przyrządzone z kapusty. Dodatkowo dzieci mają przygotowany talerz ze słodyczami i owocami. Prawdziwe ucztowanie zaczyna się dopiero w pierwszy dzień świąt. Polską tradycją jest łamanie się opłatkiem przed wieczerzą, pozostawienie pustego miejsca dla zbłąkanego wędrowca czy położenie sianka pod obrusem. Niemcy czegoś takiego nie praktykują. Natomiast każdy uczestnik kolacji powinien znaleźć pod swoim talerzem monetę, która zwiastuje dobrobyt w danym roku. Po kolacji wigilijnej następują tzw. **Bescherung**, czyli obdarowanie się nawzajem prezentami. Wspólnym elementem obchodzenia wigilii w Polsce i w Niemczech jest śpiewanie kolęd (**Weihnachtslieder**). W domach znajdują się ozdobione choinki (**Weihnachtsbäume**) i szopki bożonarodzeniowe (**Weihnachtskrippen**), tak jak ma to miejsce również w Polsce.

Boże Narodzenie świętuje się w gronie rodziny i bliskich przyjaciół. W pierwszy i drugi dzień świąt spożywa się bardziej świąteczne potrawy np. nadziewaną jabłkami pieczoną gęś, dania przyrządzone z kapusty czy dziczyznę. Niemcy nie wyobrażają sobie świąt Bożego Narodzenia bez pierniczków (**Lebkuchen**) i struclę z bakaliami (**Christstollen**).

Dla dociekliwych językowo

Liczebniki porządkowe

Pytając o liczebniki porządkowe w języku niemieckim użyj: **der/die/das Wievielte?** co oznacza po polsku: **Który/a/e?**

Liczebniki porządkowe w języku niemieckim tworzy się w prosty sposób, spójrz poniżej i zapamiętaj:

Liczebniki porządkowe **od 1 do 19** tworzymy poprzez dodanie **do konkretnej liczby końcówki -te**, np. drugi to **der zweite**, piąta to **die fünfte**, albo trzynasty to **der dreizehnte**.

Wyjątkiem od tej reguły są cztery liczebniki porządkowe wywodzące się od liczb 1,3,7,8 i brzmią one następująco, pierwszy – **der erste**, trzecia – **die dritte**, siódmy – **der siebte**, ósma – **die achte**.

Natomiast liczebniki porządkowe **od 20 w górę** tworzymy poprzez **dodanie do konkretnej liczby końcówki -ste**, np. dwudziesty – **der zwanzigste**, czterdziesta – **die vierzigste**, osiemdziesiąty – **der achtzigste**

Liczebniki porządkowe występują w głównej mierze z rodzajnikami określonymi (der, die, das), czasami również z zaimkami – dzierżawczym i wskazującym.

Zapamiętaj!: Zapisując liczebnik porządkowy cyfrą umieść kropkę po cyfrze.

Liczebników porządkowych tak jak to ma miejsce w naszym języku **używamy**:

- **do określenia dnia miesiąca**

Frau Meier hat am 19. Januar (**am neunzehnten Januar**) Geburtstag. – Pani Meier ma urodziny dziewiętnastego stycznia.

Heute ist der 5. Juni. (**der fünfte Juni**) – Dzisiaj jest piąty czerwca.

- **do określenia stulecia**

Das 20. Jahrhundert (**Das zwanzigste Jahrhundert**) – dwudziesty wiek

WSZYSTKIE LEKCJE Z OPIEKUNKĄ TERESĄ ZNAJDZIESZ NA:

www.aterima-med.pl/niemiecki-dla-poczatkujacych